

פפרשת

זיארמא

”וַתַּחַיֵּן אֶת-הַיְלָדִים”

וגע של קריאה יחפה.

”וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי, אֶת-נְאֻקַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִצְרַיִם, מֵעַבְדִּים אֹתָם; וְאֶזְכֶּר, אֶת-בְּרִיתִי אֲנִי ה',
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלַת מִצְרַיִם,
וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֹתָם;
וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּעַ נְטוּיָה, וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים.
וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם, וְהֵייתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעֹתֶם, כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הַמוֹצִיא אֶתְכֶם, מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם
וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם, אֶל-הָאָרֶץ... וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה, אֲנִי ה'”

(שמות ו)

כמה כוסות שותים בליל הסדר ומה הקשר לפרשה?

ר יוחנן בשם ר' בניה: כנגד ארבע גאולות, שנאמר: "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, ולקחתי אתכם לי לעם". והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי.

(ירושלמי, פסחים, י, יא)

- מדוע כל הפעולות שעשה ה' נקראות בפי החכמים בשם "גאולות"?
- כיצד מסביר רבי בניה את מהנהג לשחות ארבע כוסות יין בליל הסדר?
- קראו שוב את הפסוקים, האם לא חסרה לכם "לשון גאולה" אחת? מדוע לדעתכם, לא הוסיפו חז"ל עוד כוס לכוסות הסדר לכבוד "לשון הגאולה" הזאת? האם בעיניכם היא "שווה" כוס?

שיר לפרשה: גאולה/ דניאל זמיר

- מהי בעיניכם גאולה?
- מה ההבדל בין גאולה פרטית לגאולה ציבורית? על איזו גאולה מדובר בשיר?
- מה ייחשב לגאולה במובן הפרטי שלכם או של משפחתכם? מה בעיניכם ייחשב לגאולה עבור מדינת ישראל? עבור העולם כולו?

הפרשה בקצרה: וארא

חששות לפני פגישה חשובה הן דבר מוכר. האם קרה שחשתם התרגשות או פחד לפני פגישה כלשהי?

בפרשתנו מסופר כי ה' נגלה למשה ואומר לו כי הוא עתיד לגאול את עם ישראל ולהוציאם ממצרים, כפי שהבטיח לאברהם יצחק ויעקב. הוא אומר למשה ללכת ולדבר אל בני ישראל, ולומר להם שה' עומד לגאול אותם. משה שחשש מאוד לקראת המפגש עם העם, מדבר אליהם, אך הם מותשים ועייפים. "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מְקַצֵּר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה" (ו', ט'). בני ישראל אינם מסוגלים בשלב הזה לשמוע אל משה. העבודה הקשה מעייפת אותם ולא מאפשרת להסיח את דעתם ממנה. ה' אומר למשה שילך לדבר עם פרעה. משה חושש שפרעה, כמו בני ישראל, יתעלם ממנו, גם מהסיבה שדיבורו כבד. "וְאֵיךְ יִשְׁמַעֲנִי פְרַעֲהוּ וְאֲנִי עֹרֵל שִׁפְתַּיִם" (ו', י"ב). ה' אומר למשה שוב, שאהרון אחיו יהיה עמו והוא יהיה לו לפה. ה' הראה למשה (בפרשה הקודמת) שני אותות שישכנעו את מי שיפקפק בכך שמשה נשלח על ידי ה'. באחד מהם הפך מטהו של משה לנחש. כשהגיעו משה ואהרון שוב לדבר עם פרעה, עשו את האות שהראה להם ה' אך גם חרטומי מצרים הצליחו להפוך מטותם לנחשים, ולמרות שמטה אהרון בולע את מטות החרטומים- פרעה איננו משתכנע, ולא מוכן לשחרר את בני ישראל. ה' מתחיל להביא על מצרים עשר מכות. הראשונה היא מכת דם: כל מקורות המים במצרים הופכים לדם. אחריה מכת צפרדע. צפרדעים נמצאות בכל מקום: בבתים, בשדה וביאור. אחריה הגיעה מכת כינים, הכינים נמצאו בשערם של האנשים, הנשים ובעלי החיים. את שתי המכות הראשונות יכלו לבצע גם חרטומיו של פרעה, אך בכינים- לא יכלו, והודו כי "אצבע אלוקים היא". ובהמשך מגיעות על מצרים מכות נוספות: ערוב-ערבוביה של חיות רעות, דָּבָר- שבה מתו הבהמות של המצרים, שחין- מחלת עור קשה ומגדלת, ומכת ברד- ברד כבד יורד מן השמיים והורס את גידולי השדה, שובר עצים, וממית את האנשים והבהמות שלא נכנסו הביתה. אך גם לאחר כל המכות הללו הקשה פרעה את לבו וסירב לשלח את עם ישראל.

הפרשה ואני: וארא

**"ואולי מחר תבוא גאולה"
היא תהיה יפה יפה טהורה"**

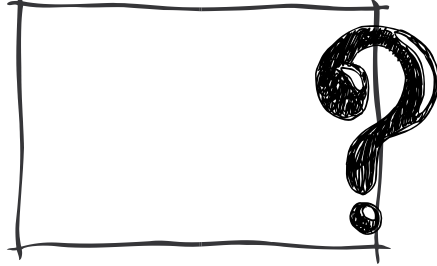
(גאולה, דניאל זמיר)

ממה הייתם רוצים להיושע? להשתחרר?

**גאולה פירושה ישועה
ושחרור.**

מי לדעתכם לקוק לגאולה?
מניין תבוא הגאולה שלו/ה?

"ברוך את מדינת ישראל"

הביטוי "ראשית צמיחת גאולתנו" משקף את היחס של חלקים בעם למדינה, הרואים בה 'אתחלתא דגאולה' - תחילת תהליך הגאולה. הביטוי מופיע לראשונה בתפילה לשלום המדינה, אשר חוברת ככל הנראה על ידי הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג.

"ראשית צמיחת גאולתנו"

רבי טרפון אומר: חייב כל אדם לשתות חמש כוסות כנגד ד' לשונות של גאולה וכנגד 'והבאתי', ולא נפסקה ההלכה כמותו, הלכך (אי לכך) נוהגים למזוג מספיק-כדברי רבי טרפון, ואין שותין-כדברי החכמים. ולכשיבוא אליהו הנביא הזכור לטוב ויברר לנו כל ספקותינו, גם ספק זה יתברר. לכן קורין אותה 'כוס של אליהו'.

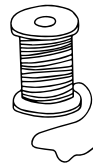
**"והבאתי אתכם, אל-הארץ...
ונתתי אתה לכם מורשה, אני ה'"**

- כמה כוסות מציע רבי טרפון שישתו בליל הסדר?
- האם קיבלו החכמים את דעתו? האם ביטלו החכמים את דעתו לחלוטין?
- איזו נוסחת פשרה מצאו? מתי יוכלו בני ישראל לשתות מן הכוס החמישית?

ציירו את לשונות הגאולה:

ואת לשון הגאולה
החמישית:

**בני ישראל עובדים בפרך. משה ואהרן
מגיעים ובפיהם בשורת הגאולה, אך העם
אינו שומע למשה "מקצר רוח ומעבדה
קשה".**

אורך רוח

'אורך רוח' פירושו סבלנות, מתינות והתאפקות. 'אורך'
מלשון אריכות - ההפך מן 'קוצר רוח'

למה משתמשים ב"אורך" לביטוי סבלנות וב"קוצר לביטוי
חוסר סבלנות?

3 יצירות סבלנות וחוסר סבלנות כפי שאתם מדמיינים אותם

האם אתם חושבים לפעמים קוצר רוח?
אתם אתם נהיים קצרי רוח או חסרי סבלנות?
מה עושה לכם להיות באורך רוח?

פרשת וארא

מה בפרשה

בפרשתנו מסופר כי ה' נגלה למשה ואומר לו כי הוא עתיד לגאול את עם ישראל ולהוציאם ממצרים, כפי שהבטיח לאברהם יצחק ויעקב. הוא אומר למשה ללכת ולדבר אל בני ישראל, ולומר להם שה' עומד לגאול אותם. משה שחשש מאוד לקראת המפגש עם העם, מדבר אליהם, אך הם מותשים ועייפים. "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצֹר רוּחַ וַיַּמְעִבֵהוּ קִשָּׁה" (ו', ט').

בני ישראל אינם מסוגלים בשלב הזה לשמוע אל משה. העבודה הקשה מעייפת אותם ולא מאפשרת להסיח את דעתם ממנה. ה' אומר למשה שילך לדבר עם פרעה. משה חושש שפרעה, כמו בני ישראל, יתעלם ממנו, גם מהסיבה שדיבורו כבד. "וְאִיךָ יִשְׁמָעֵנִי פְרַעֲהוּ וְאֲנִי עֶרְל שְׂפֹתַיִם" (ו', י"ב). ה' אומר למשה שוב, שאהרון אחיו יהיה עמו והוא יהיה לו לפה.

ה' הראה למשה (בפרשה הקודמת) שני אותות שישכנעו את מי שיפקפק בכך שמשה נשלח על ידי ה'. באחד מהם הפך מטהו של משה לנחש. כשהגיעו משה ואהרון שוב לדבר עם פרעה, עשו את האות שהראה להם ה' אך גם חרטומי מצרים הצליחו להפוך מטותם לנחשים, ולמרות שמטה אהרון בולע את מטות החרטומים - פרעה איננו משתכנע, ולא מוכן לשחרר את בני ישראל. ה' מתחיל להביא על מצרים עשר מכות.

הראשונה היא מכת דם: כל מקורות המים במצרים הופכים לדם. אחריה מכת צפרדע. צפרדעים נמצאות בכל מקום: בבתים, בשדה וביאור. אחריה הגיעה מכת כינים, הכינים נמצאו בשערם של האנשים, הנשים ובעלי החיים. את שתי המכות הראשונות יכלו לבצע גם חרטומיו של פרעה, אך בכינים - לא יכלו, והודו כי "אצבע אלוקים היא". ובהמשך מגיעות על מצרים מכות נוספות: ערוב-ערבוביה של חיות רעות, דָּבָר - שבה מתו הבהמות של המצרים, שחין - מחלת עור קשה ומגרדת, ומכת ברד - ברד כבד יורד מן השמיים והורס את גידולי השדה, שובר עצים, וממית את האנשים והבהמות שלא נכנסו הביתה.

אך גם לאחר כל המכות הללו הקשה פרעה את לבו וסירב לשלח את עם ישראל.

”וּתְחַיֵּין אֶת-הַיְלָדִים”

רגע של קריאה יחפה.

”וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי, אֶת-נְאֻקַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מְצָרִים, מֵעֲבָדִים אֹתָם; וְאֶזְכֹּר, אֶת-בְּרִיתִי אֲנִי ה' ,

וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מְצָרִים,

וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדְתָם;

וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּעַ נְטוּיָה, וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים.

וְלִקַּחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעַם, וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעַתֶּם, כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הַמוֹצִיא

אֶתְכֶם, מִתַּחַת סִבְלוֹת מְצָרִים

וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם, אֶל-הָאָרֶץ... וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה, אֲנִי ה'”

(שמות ו)

כמה כוסות שותים בליל הסדר ומה הקשר לפרשה?

ר' יוחנן בשם ר' בניה: כנגד ארבע גאולות, שנאמר: "והוצאתי אתכם מתחת

סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה

ובשפטים גדולים, ולקחתי אתכם לי לעם". והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי.

(ירושלמי, פסחים, י, יא)

- מדוע כל הפעולות שעשה ה' נקראות בפי החכמים בשם "גאולות"?
- כיצד מסביר רבי בניה את מהנהג לשתות ארבע כוסות יין בליל הסדר?
- קראו שוב את הפסוקים, האם לא חסרה לכם "לשון גאולה" אחת? מדוע לדעתכם, לא הוסיפו חז"ל עוד כוס לכוסות הסדר לכבוד "לשון הגאולה" הזאת? האם בעיניכם היא "שווה" כוס?

פרשת וארא לימוד ושיח

כצאי לצאת

שם טָעַם - נִקְבָּה

1. שְׁחֹרוּר, פְּדוּת, הַצָּלָה.

”כָּל הָאוּמֹר דָּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ מִבְּיַא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם”

שיר לפרשה:

גאולה/ דניאל זמיר

להאזנה

מהי גאולה? האם היא דבר פרטי או ציבורי? האם אפשר לגאול את עצמנו או שגאולה תמיד תגיע מגואל חיצוני?

- מהי בעיניכם גאולה?
- מה ההבדל בין גאולה פרטית לגאולה ציבורית? על איזו גאולה מדובר בשיר?
- מה ייחשב לגאולה במונח הפרטי שלכם או של משפחתכם? מה בעיניכם ייחשב לגאולה עבור מדינת ישראל? עבור העולם כולו?

פרשת וארא

שרים יחד

"ראשית צמיחת גאולתנו"

רבי טרפון אומר: חייב כל אדם לשתות חמש כוסות כנגד ד' לשונות של גאולה וכנגד 'והבאתי', ולא נפסקה ההלכה כמותו, הלכך (אי לכך) נוהגים למזוג מספיק - כדברי רבי טרפון, ואין שותין - כדברי החכמים. ולכשיבוא אליהו הנביא הזכור לטוב ויברר לנו כל ספקותינו, גם ספק זה יתברר. לכן קורין אותה 'כוס של אליהו'.

וְהִבַּאתִי אֶתְכֶם, אֶל-הָאָרֶץ...
וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה, אֲנִי ה'

- כמה כוסות מציע רבי טרפון שישתו בליל הסדר?
- האם קיבלו החכמים את דעתו? האם ביטלו החכמים את דעתו לחלוטין?
- איזו נוסחת פשרה מצאו? מתי יוכלו בני ישראל לשתות מן הכוס החמישית?

"בַּרְךְ: אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל"

הביטוי "ראשית צמיחת גאולתנו" משקף את היחס של חלקים בעם למדינה, הרואים בה 'אתחלתא דגאולה' - תחילת תהליך הגאולה. הביטוי מופיע לראשונה בתפילה לשלום המדינה, אשר חוברה ככל הנראה על ידי הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג.

ציירו את חמש הלשונות בדף העבודה

פרשת וארא יוצרים

בדף לפרשה

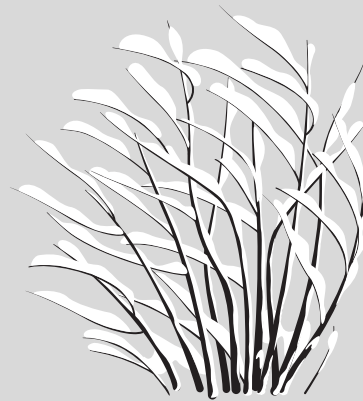

ענו על השאלות והמשימות
בדף לפרשה

”ומחר תבוא גאולה

לבנה יפה אהובה”

שבת שלום!